

2015-03-18

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2015/91-619

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Majvie Swärd (S), Gunnel Nyman Gräff (S) och Martin Hellströmer (S) angående kommunens strategi för bemanning i grundskolan

I en interpellation till ordförandena i utbildningsnämnden och kommunstyrelsen beskrivs olika tecken på en kommande lärarbrist. Särskilt uppmärksammas behovet av nya lärare i naturvetenskapliga ämnen. I interpellationen ställs följande frågor:

- Hur ska Nacka kommun hantera den kommande lärarbristen?
- Vad är Nacka kommuns strategi för att locka till sig och behålla lärare i kommunen?

Vårt svar är följande:

Då ansvaret för utbildningsfrågor är delat mellan å ena sidan utbildningsnämnden och å andra sidan kommunstyrelsen och dess verksamhetsutskott besvaras interpellationen av kommunstyrelsens ordförande och utbildningsnämndens ordförande gemensamt.

Olika bedömningar i frågan om lärarbrist eller inte

Inledningsvis kan konstateras att bilden av om det finns en kommande lärarbrist eller inte, skiljer sig åt mellan olika bedömare. I september 2014 presenterade Skolverket en studie om skolornas tillgång till lärare som uppfyller de formella behörighetskraven, och studien bekräftade en bild som funnits sedan tidigare – att andelen behöriga lärare sett till hela riket behöver öka. Detta var också bilden i den arbetskraftsbarometer som Statistiska centralbyrån (SCB) publicerade i december 2013, och som interpellanterna hänvisar till.

I oktober 2014 presenterade Sveriges kommuner och landsting (SKL) en rapport där slutsatsen var att skolorna vid det tillfället generellt sett hade god tillgång till legitimerade lärare. Nio av tio arbetsgivare säger i studien att man inte har någon eller endast en begränsad brist på legitimerade lärare i svenska, engelska, idrott och i SO-ämnen. För NO-ämnen och matematik är samma andel åtta av tio. ”Generellt finns ingen allmän lärarbrist”, konstaterar SKL.

Det ska också noteras att i de fall där det finns en brist på behöriga lärare så bedrivs undervisningen av lärare, även om de ännu inte fått sin legitimation och att antalet behöriga lärare ökar.

En annan aspekt av denna fråga är det positiva faktum att allt fler söker sig till lärarutbildningarna. Antalet förstahandssökande har ökat med 67 procent sedan 2008, enligt SKL. Denna utveckling behöver fortsätta då SKL bedömer att det behövs ca 150 000 nya medarbetare i skolan under de närmaste tio åren.

Syftet med att lyfta fram dessa faktapunkter är att det finns en poäng i att inte svartmåla utvecklingen i skolan inklusive läget vad gäller efterfrågan på behöriga lärare – frågan har flera olika nyanser och bör beskrivas därefter. Vem vill söka sig till en bransch som ständigt svartmålas?

Några av de förslag som SKL presenterar för att lösa rekryteringsbehovet är att bredda rekryteringen och locka nya grupper till läraryrket, att förlänga arbetslivet genom att få unga att komma in tidigare och äldre medarbetare att stanna kvar längre, att visa på karriärmöjligheter och underlätta lönekarriärer.

Situationen i Nacka

En undersökning om situationen i Nacka gällande eventuell lärarbrist och strategi för att rekrytera och behålla lärare har gett följande resultat:

Det finns utmaningar inom vissa ämnesområden, framför allt inom matematik och NO men hittills har skolorna lyckats fylla vakanser. Som utbildningsnämnden har konstaterat tidigare så råder det en stor brist på nationell nivå vad gäller förskolelärare och fritidspedagoger, så även i Nacka.

Nackas kommunala skolor har ett gott rykte och anseende i skolsverige, och ses på många sätt som föregångare. Flera av de kommunala skolorna och de fristående skolorna är egna varumärken med stort söktryck från både elever och medarbetare.

Behörighet och frågan om pensionsavgångar

När det gäller andelen behöriga lärare är en kvalificerad bedömning att denna andel är ca 85 procent, vilket är väldigt högt jämfört med ett genomsnitt i landet som helhet. Ett arbete med att samla in och säkra exakta uppgifter om andelen behöriga lärare pågår och ska vara klart under våren 2015.

Planerade pensionsavgångar i de kommunala skolorna är ca 30 per år. Sett till det totala antalet anställda är det ett relativt måttligt antal att ersätta.

Ansvar för att rekrytera lärare ligger hos respektive rektor. Frågan om att fortsätta utveckla Valfärd skola som en attraktiv arbetsgivare drivs av ledningen för Valfärd skola i samarbete med rektorerna.

Åtgärder för att stärka attraktiviteten

Exempel på insatser för att ytterligare stärka attraktiviteten i Nackas skolor är att Valfärd skola i samverkan med de fackliga organisationerna arbetar med att förbättra lärarnas arbetsituation. Hittills har pilotprojekt med gemensam rättning av nationella prov påbörjats samt att respektive enhet har tagit fram handlingsplaner för hur de skall arbeta med att hantera arbetsbelastningen.

Utvecklingsmöjligheter finns bland annat genom att delta i nätverk och arbeta med övergripande projekt och möjligheter till internationell samverkan har lyfts fram och marknadsförts internt på Valfärd skolas hemsida.

Bra lärare ska ha bra lön

En viktig fråga för rekrytering och attraktion som arbetsgivare är den lön medarbetaren får. Här kan vi konstatera att Nacka kommun ligger i topp eller i toppskiktet vad gäller löner för alla kategorier av lärare, jämfört med övriga kommuner i Stockholms län. Det finns också ett välutvecklat arbete för att belöna goda insatser, och att kompetens och skicklighet speglas i varje individs ersättning.

Som exempel kan nämnas att Nacka ligger högst i länet i fråga om genomsnittslön för lärare i grundskolans lägre årskurser, och med en högsta lön på över 47 000 kr per månad. Nacka betalar också högst lön i länet (sett som genomsnitt) till förskolelärare. Bland gymnasielärarna har den med högsta lön över 52 000 kr per månad.

Nacka har också en genomtänkt strategi för hur medarbetare ska kunna utvecklas och växa i sina yrken, bl a genom fortbildning och karriärtjänster för lärare.

Utöver det som framkommit ovan sker också en dialog med de statliga utbildningsanordnarna för att påpeka behovet av olika kategorier av lärare, inte minst förskolelärare och fritidspedagoger. Företrädare för Nacka kommun deltar också aktivt i ett samordnat arbete kring detta inom Kommunförbundet i Stockholms län (KSL).

Därmed anser vi att interpellationen är besvarad.

Mats Gerdau (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Tobias Nässén (M)
Utbildningsnämndens ordförande